

Til: Miljødirektoratet

Søndre Sandås, 3. februar 2023

Innspill om tiltak og virkemidler for å opprettholde og forbedre økologisk tilstand i skog

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til uttalelse fra Naturvernforbundet datert 20.1.2023 og støtter de tiltak som der foreslås.

NOA har gjennom oppfølging av alle hogstsøknader etter skogbrukslovens markaforskrift årelang erfaring med hvordan landbruksmyndighetene balanserer næringshensyn mot miljøhensyn og med landbruksmyndighetenes forvaltningspraksis hva gjelder fortolkning av lovverket.

Vår erfaring er at forvaltningen først og fremst vektlegger hensynet til skogen som tømmerressurs og at hensyn til skogens livsmiljøer og naturverdier er den tapende part.

NOA vil derfor særskilt peke på følgende forslag til tiltak for å bedre den økologiske tilstanden i skog:

1. Landbruksmyndighetenes sektoransvar for å ivareta miljøhensyn i skog må oppheves. Miljømyndighetene må gis et konkret ansvar og rolle i ivaretakelsen av skogen som økosystem.
2. Skoglovgivningen må revideres, med sikte på likestilling mellom naturhensyn og skogbruk.

Begrunnelse

Sektoransvaret innebærer at landbruksmyndighetene skal tilrettelegge og veilede for aktiv utnyttelse av skogressursene og samtidig ivareta miljøhensyn og andre flerbrukshensyn der det drives skogbruk.

NOAs erfaringer fra landbruksmyndighetenes saksbehandling av hogstsøknader i Oslomarka etter markaforskriften vil vi oppsummere slik:

1. Kontroll av skogbrukslovens §4 om at skogeier skal kjenne miljøverdiene i egen skog er begrenset til at eiendommen skal ha vært omfattet av en MiS-registrering. Landbruksmyndighetene forholder seg i saksbehandlingen kun til registrerte miljøverdier. Livsmiljøer som ikke er MiS-registrert blir ikke vurdert.
2. Saksbehandling etter skogbrukslovens markaforskrift er redusert til en kontrollfunksjon der landbruksmyndighetene etterser om hogstsøknader berører allerede registrerte miljøverdier og om begrensningene i flatestørrelse overholdes. Forskriftens formål; "å sikre eit berekraftig skogbruk som bidreg til å ta vare på og

utvikle kvalitetar i området knytte til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminne” har minimal innvirkning på de vedtak som fattes. NOAs statistikk over hogstmeldinger i perioden 2017-2021 viser da også at omfanget av flatehogst er minst like høyt innenfor markaforskriftens virkeområde som i landet for øvrig.

3. Naturmangfoldloven gis bare innvirkning for nyregistreringer av arter i truet-kategoriene på rødlista. Miljøhensynene rundt artsregistreringene er minimale. Faglig begrunnede økosystem-vurderinger er fraværende. Førre-var-hensyn kommer ikke til anvendelse.

Konsekvens av dagens forvaltningspraksis:

Skog med store naturverdier og livsmiljøkvaliteter godkjennes for hogst av markakommunene og blir gjennom klagebehandling velsignet av Statsforvalterens landbruksavdeling. Resultatet er en ytterligere fragmentering, der ikke tidligere flatehogget skog med viktige miljøkvaliteter erstattes av plantet granskog.

NOA kan vise til en rekke eksempler på slike områder i Oslomarka.

Kjerneårsaken:

Landbruksmyndighetene er saksbehandler for hogstøknader (kommunale landbrukskontorer) og for klager på kommunens vedtak (Statsforvalterens landbruksavdeling).

Ikke på noe stadium er kommunens eller Statsforvalterens miljøfaglige kompetanse involvert i saksbehandling eller klagebehandling.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Håkon Eide Gundersen (sign.),
Daglig leder

Nikolai Norman (sign.),
Styreleder

Vedlegg: Eksempler som underbygger problemstillingen og behovet for tiltak

Vedlegg: Eksempler som underbygger problemstillingen og behovet for tiltak

Slik presenterer Statsforvalteren i Oslo og Viken sine oppgaver innen skogbruket på sin hjemmeside¹. Miljøhensyn er lite dominerende (fet skrift er vår utheving):

“Statsforvaltarens oppgaver innanfor skogbruk er knytte til den langsiktige forvaltninga av skog som ressurs for lønnsam næringsverksemd. I samarbeid med andre aktørar er Statsforvaltaren er også engasjert i arbeidet for større verdiskaping basert på trevirke som råstoff.

*Statsforvaltaren skal vere ein pådrivar for auka bruk av trevirke som bygningsmateriale og til produksjon av bioenergi. Det er også eit viktig mål å medverke til at vi har ein infrastruktur som kan sikre ein effektiv og lønnsam hogst, **samtidig som næringa tek omsyn til miljøet.***

*Statsforvaltaren gir rettleiing og assistanse til kommunane på område som vegplanlegging, bioenergi, skogskjøtsel og **miljøspørsmål**. Andre arbeidsområde er koordinering av skogbruksplanlegginga i fylket, forvaltning av skogavgiftsordninga, tilskotsforvaltning og kontrolloppgåver.”*

Eksempler fra saksbehandling av hogstøknader og klager på hogstvedtak i Marka

- Statsforvalterens landbruksavdeling anser ny dokumentasjon på livsmiljøverdier (død ved, gamle trær, hengelav) som irrelevant, uavhengig av skogstruktur og tid som har gått siden forrige MiS-registrering. Kun registrerte og utvalgte livsmiljøer hensyntas:

“NOA viser til registreringene er mangelfulle og hogst ikke kan tillates før ny MiS-registrering er gjennomført.

Kravet til kunnskapsgrunnlaget i nml § 8 er oppfylt når forvaltningen legger tilgjengelig kunnskap til grunn for avgjørelsen. Hovedregelen er at § 8 ikke stiller krav om innhenting av ny kunnskap.”

- Statsforvalterens landbruksavdeling anser at skogen er et dynamisk økosystem og derfor utgjør ikke flatehogst noen belastning på økosystemet, selv ikke i skog med artsforekomster og livsmiljøkvaliteter som tilsier at områdene opplagt skulle vært registrert gjennom MiS-metodikken.

“Som nevnt anser vi kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig opplyst, og effekten av tiltaket må vurderes også ut fra at skogen vil vokse opp igjen. I en slik situasjon er det ikke nødvendig å trekke inn føre-var-prinsippet i nml § 9. Vi viser også til at forutsetningen for at føre-var-prinsippet kommer til anvendelse, er at tiltaket kan føre til «vesentlig skade» på naturmangfoldet. Vesentlig skade skal her ifølge veilederen forstås som alvorlig eller irreversibel skade. Statsforvalteren anser ikke hogst av skog som en irreversibel prosess i et skogøkosystem²

¹ <https://www.statsforvalteren.no/nn/oslo-og-viken/landbruk-og-mat/skogbruk/> (hentet 3.2.2023)

² Statsforvalteren i Oslo og Viken, 31.1.2023. Svar på - Klage på godkjenning av foryngelseshogst i marka - Rælingen - 98/2 - bestand 11 - 16 – 21

- Kun i ett tilfelle har kommunal miljøfaglig kompetanse vært involvert i klagesaker. Kommunen ga i det tilfellet NOA medhold i at godkjent flatehogst ville medføre stor ulempe for naturverdiene. Kommunen skrev bl.a. i sin vurdering³:

“Store deler av feltet er naturskog med en viss grad av sjukting, gamle trær og død ved, blanding av løv— og bartrær, uten spor etter hogst og med en naturlig dynamikk. Det er store mengder død ved i alle nedbrytningsstadier og dimensjoner, og flere fuktige områder med innslag av tørrere rabber, og et fuktig mikroklima.” (...)

“Et godt utviklet nettverk av naturskogforekomster bidrar til at artene knyttet til dette økosystemet overlever på lang sikt. Det tar lang tid å etablere/retablere naturskog og dette er allerede mangelvare i vårt område. Også små lommer med naturskog er viktige for å sikre økologisk kontinuitet og begrense den samlede belastningen på naturskog og arter knyttet til disse i vår region. Feltet må også ses i sammenheng med den tilgrensende naturtypen, som den sørlige delen naturlig henger sammen med og disse forsterker hverandres verdi.”

Etter klage fra grunneier omgjorde Fylkesmannen i Oslo og Viken v/landbruksavdelingen kommunens vedtak og omsøkt flatehogst ble godkjent. Landbruksavdelingen begrunnet dette bl.a. med⁴:

«Fylkesmannen er uenig med kommunen at bestandet kan karakteriseres som naturskog. Vi begrunner dette med at bestandet har relativt lav alder og at bestandshistorikken ut fra historiske flybilder antyder aktiv bruk av deler av bestandet inntil for få tiår siden. Bestandet er imidlertid i en utviklingsfase der det relativt nylig har blitt dannet mange livsmiljøer (jf. MiSmetodikken) som liggende og stående død ved.» (...)

«Fylkesmannen vurderer at hogsten ved areal og form ikke vil gi en samlet belastning som tilsier hogstnekt.»

---

³ Ski kommune, 10.12.2018: *KLAGE PÅ GODKJENNING AV HOGST, GNR/BNR 97/10 —KLAGEN TAS DELVIS TIL FØLGE*

⁴ Fylkesmannen i Oslo og Viken, 5.2.2019. *Vedtak - klage på godkjenning av foryngeshogst i marka - gbnr. 97/10 i Ski kommune - klagen delvis tatt til følge - østre feltet*